

Nyt datanetværk understøtter den grønne dagsorden

Lone Kelstrup¹ | Lise Søderberg¹

¹ Gate21

Keywords: Dynamiske data, bydata, fællesskab, grøn dagsorden

Abstract

Dynamiske data kan bidrage til at kommunerne når deres mål for den grønne omstilling. For at understøtte dette etableres Fællesskab for dynamiske by-data, et tværkommunalt samarbejde bistået af Gate 21. Det nye netværk har fokus på, hvordan løsninger med IoT og realtidsdata kan øge kommunernes indsigt og viden om bl.a. anvendelse af kommunale bygninger, trafik, bevægelsesmønstre, klimatilpasning og overfladevand. Fællesskabet vil fokusere på, hvordan dynamiske data kan anvendes sammen med GEO-data og andre datakilder, så vi sammen kan skabe løsninger på tværkommunale udfordringer.

1 | Dynamiske data bidrager til grøn omstilling

Dynamiske data kan bringe kommunerne et afgørende skridt videre i at opnå resultater i den grønne omstilling. Data kan bidrage til løsning af en række af de udfordringer, som kommunerne står overfor, både når det handler om klimasikring, byplanlægning, mobilitet, bygningsdrift, energiomstilling.

Et nyt netværk skaber nu rum for udvikling af løsninger og for at kommuner i fællesskab kan vidensdele om infrastruktur, rammevilkår, sikkerhed og organisering. Samtidig giver netværket kommunerne "én fælles stemme på IoT-rejsen" i forhold til dialog med leverandører om krav i udbud i forhold til ejerskab og udveksling af data, fælles rammeaftaler og dialog med samarbejdspartnere.

Alt sammen noget, der gør det lettere for de enkelte kommuner at arbejde på området. Det nye netværks navn er "Fællesskab for dynamiske by-data". Fællesskabet etableres med startdato den 1. januar 2021.

Morten Winge, kommunaldirektør i Tårnby Kommune er en af kræfterne bag dannelsen af netværket. Morten udtaler:

"Anvendelse af nye datakilder - IoT - kommer til at spille en væsentlig rolle i kommunerne, når der skal skabes målrettede og mere effektive løsninger for borgerne i kommunerne i de kommende år, derfor skal vi interessere os for at udvikle vores medarbejders kompetencer og for samarbejde. Vi skal have samlet vores ressourcer og bruge dem i fællesskab på en god måde. Vi skal i fællesskab løfte området. Det er der ikke andre, der gør nu."

2 | Bygger på erfaring

Netværket bygger på erfaring fra flere fælles kommunale initiativer blandt andet "Den Regionale Datahub" ([gate21.dk/den-regionale-datahub/](https://www.gate21.dk/den-regionale-datahub/)) og "Sikker og Anvendt Data" (<https://www.gate21.dk/sikker-og-anvendt-data/>). Her er flere projekter med dynamiske data som omdrejningspunkt sat i søen i et tæt samarbejde mellem kommuner, virksomheder og med Gate 21 som tovholder. Udviklingsprojekter indenfor glatførebekæmpelse, bedre vejkapacitet, trafiktælling og trafikmønstre, testning af bevægelsessensorer, vandstandsmåling og skybrudssikring. Projekterne har også bidraget med test og udvikling af fælles IoT-infrastruktur, fælles indkøbsaftaler med virksomheder og en vidensplatform IoTwiki.dk. En masse viden og erfaring, der nu bringes ind i det nye datafællesskab (<https://www.gate21.dk/faelleskab-for-dynamiske-data/>).

Figur 1: I Den Regionale Datahub og Sikker og Anvendt Data er der allerede udviklet flere prototyper, der viser, hvordan brugen af dynamiske data kan medvirke til bedre brugeroplevelser, lavere CO2 og optimering af driften.

For eksempel har otte kommuner vist, hvordan man kan bruge dynamiske data til at skabe et overblik over arealudnyttelsen af kommunale bygninger – i dette tilfælde på anvendelsen af idrætshaller. Ved at opsætte sensorer og ved at sammenholde data med bl.a. bookingdata, er der skabt et overblik over den faktiske benyttelse af lokalerne. Et overblik som giver et kvalificeret grundlag for tildeling af lokaler mellem foreninger samt åbner op for at identificere gevinster indenfor drift og service. Overblikket komplementeres yderligere med data om energiforbruget, så det også er muligt at se på potentialer for energioptimering.

3 | Dynamiske data giver ny indsigt, men...

Arbejdet med at anvende dynamiske data i den kommunale service er stadig nyt i mange sammenhænge. IoT data, mobildata, crowd sourced data, floating car data er alle eksempler på realtidsdata, som kan give kommunerne nye informationer, der kan omsættes til handlinger og indsigt og dermed gøre, at kommunerne kan agere mere dynamisk på de udfordringer, der arbejdes med. Men på denne rejse er der mange udfordringer. Hvilke typer af sensorer eller data skal i spil. Hvilken ny infrastruktur skal man indkøbe for at sende disse data? Hvordan skal de opsamles? Hvordan skal det kobles til kommunens øvrige digitalisering? Hvilke løsninger er de bedste?

4 | Få overskud til udvikling

Hverdagen er travl og allerede fyldt med opgaver. Ofte tager den daglige drift al tiden, så udfordringen er ofte, hvordan man skal finde tid til at arbejde med disse udfordringer?

For udvikling kræver fokus, kompetencer og overskud. Når tiden er knap og den daglige driftssituation kræver al ens tid, kan det være svært at finde tiden til at igangsætte disse udviklingsprojekter. Her kan Fællesskabet bidrage og være "fødselshjælper". Fællesskabet er det sted kommuner også med mindre erfaring kan vende sig for at lære af mere erfarne kommuner gennem vidensdeling og ved at deltage i nye projekter. Kommunerne i Fællesskabet har allerede bred viden om nye teknologier og metoder, om projekter, testforsøg m.v., som de gerne deler ud af.

5 | Udviklingsmuligheder på tværs

I Fællesskabet sættes rammerne for samarbejde, udvikling og forankring af indsatser på tværs af kommunegrænser. Deltagerne udpeger hvilke områder, der skal arbejdes med, og hvilke nye udviklingsprojekter med brug af dynamiske data, der skal sættes i søen. Det kan være inden for energibesparelser, drift, cirkulær økonomi eller ved indretning af nye byrum. Emner, som flere kommuner allerede arbejder med. Her kan de dynamiske data potentielt give en langt bedre indsigt og være med til at skabe bedre resultater med fokus på bedre service for borgerne, driftsbesparelser og CO2 - reduktion.

Der vil være fokus på at skalere de løsninger, der er mest modne, så de hurtigt kan komme i spil og bidrage til resultater i kommunen.

Figur 2: Den Regionale Datahub og Sikker og Anvendt Data projekterne viser behovet for et forum for deling af viden og udvikling af løsninger, der anvender dynamiske data. Derfor oprettes Fællesskab for dynamiske by-data – et netværk for kommuner, virksomheder og vidensinstitutioner.

Med Fællesskabet får kommunerne mulighed for øget samarbejde og udvikling, opbygning af kompetencer, deling af data på tværs af kommunegrænser, og for hele tiden at bygge ovenpå den

fælles viden, som er opnået i afsluttede projekter. Målet er, at de opnåede resultater føres videre og anvendes. Når vi løfter i fællesskab, er der mulighed for at opnå en langt større effekt.

”Jeg støtter op om Fællesskab for dynamiske by-data, fordi jeg ser et behov for et videndelingsforum, der fokuserer på, hvordan IoT data og nye datatyper kan anvendes og bringes i spil med fx GEO-data og de mange andre data, vi har på de tekniske områder relateret til vores byer. Ved at gøre brug af de dynamiske by-data kan vi i fællesskab skabe løsninger på tværkommunale udfordringer.”

Iben Koch, teknisk direktør i Rudersdal Kommune og formand for GeoDanmark.

6 | Grøn omstilling gennem samarbejde og vidensdeling

Det primære fokus for det nye Fællesskab er teknik- og miljøområdet. Men der vil være grænseflader til andre områder som velfærd og kultur, hvor dynamiske data også kan spille en værdifuld rolle. På sigt kan fællesskabet udvides til at dække disse områder også.

Det betyder også, at vi i netværket implementerer nye digitale infrastrukturer, der understøtter de nye datakilder og integrationen i organisationerne, og vi deler viden ved netværksmøder og kurser og udvikler værktøjer, som hjælper til samarbejde på tværs af kommuner.